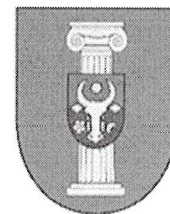

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 291/03**

mun. Chișinău

19.07.2022

Inspectorul de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Arina ȚIGANAȘ, în temeiul art. 7, alin. (2), lit. a), art. 19, lit. b), g), art. 35, art. 37, art. 38, alin. (1), lit. a) ale Legii nr. 132 din 17.06.2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în continuare Legea 132/2016)*, în rezultatul efectuării controlului respectării regimului juridic al conflictelor de interese inițiat în privința dlui *Ion Țurcan, primar al s. Cuizăuca, raionul Rezina,*

A CONSTATAT:

La data de 10.05.2022 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. R-351/22 *privind pretinsa încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dl. Ion Țurcan, primarul s. Cuizăuca, raionul Rezina, încălcare materializate prin mai multe aspecte, inclusiv prin semnarea unor contracte comerciale cu GȚ " [REDACTED] ", administrată de fiica subiectului declarării vizat.*

Sesizarea, potrivit art. 30, alin. (1) din Legea 132/2016, a fost repartizată aleatoriu, în aceeași zi, prin intermediul sistemului automatizat e-Integritate.

În acest sens, inspectorul de integritate, verificând sesizarea sub aspectul respectării condițiilor de formă și conținut, a constatat că aceasta conține elementele prevăzute la art. 75 Cod Administrativ, iar obiectul acesteia ține de competența Autorității Naționale de Integritate.

În conformitate cu prevederile art. 37, alin. (1), (3) ale Legii 132/2016, *Autoritatea efectuează controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau persoane juridice, iar după repartizarea aleatorie a sesizărilor de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese inspectorul de integritate inițiază verificarea prealabilă a acestora.*

Potrivit prevederilor art. 37, alin. (5) al Legii 132/2016, *"controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la admiterea conflictului de interese [...] au trecut mai mult de trei ani"*. Verificând aceste aspecte, inspectorul de integritate a constatat că, termenul în care a fost depusă sesizarea și termenul legal acordat verificării prealabile permite inițierea controlului.

Potrivit art. 31, alin. (1) Legea 132/2016, *"în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării depuse de o persoană fizică sau persoană juridică, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia. [...] Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițiere controlului averii și al intereselor personale"*.

Procedura de verificare prealabilă s-a finalizat cu emiterea procesului-verbal de inițiere a controlului nr. 297/03 din 03.06.2022 pe motivul existenței unei bănuieli rezonabile privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese. În strictă conformitate cu prevederile art. art. 31, alin. (2), art. 32 din Legea 132/2016, dl. Ion Țurcan (*în continuare*, subiectul supus controlului) a fost informat despre inițierea controlului în privința sa, precum și despre drepturile de care acesta, în calitate de persoană supusă controlului, beneficiază.

Sub aspect de procedură, *în drept*, în cadrul procedurii de control inițiate, inspectorul de integritate se bazează pe prevederile Codului Administrativ și legislației speciale: Legea 132/2016, Legea 133/2016.

Sub aspect de procedură, *în fapt*, ținând cont de normele legale menționate supra, în scopul exercitării atribuțiilor de control și acumulării materialului probatoriu relevant, inspectorul de integritate a accesat registre informaționale disponibile, a solicitat informații și documente de la autoritățile publice relevante, toate înscrisurile fiind anexate la dosarul de control.

Sub aspectul analizei regimului juridic al conflictelor de interese în cadrul procedurii de control inițiate, *în drept*, inspectorul de integritate se bazează pe prevederile Legii nr. 133 din 17.06.2016 *privind declararea averii și a intereselor personale* (în continuare Legea 133/2016), în special:

- Art. 2 din Legea 133/2016: **conflict de interese** – situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii; **interes personal** – orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale; **persoană apropiată** – soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

- Art. 12, alin. (3) din Legea 133/2016: ”**conflictul de interese real** apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică”.

- Art. 12, alin. (7) din Legea 133/2016: ”[...] președinții de raioane, consilierii locali, primarii și alți conducători ai organizațiilor publice sînt obligați să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află”.

În scopul stabilirii calității de subiect al declarării, inspectorul de integritate a solicitat informații de la Comisia Electorală Centrală privind funcțiile electiv deținute de către subiectul supus controlului. Urmare răspunsului parvenit, a fost stabilit că, subiectul supus controlului a fost ales în funcția de primar al s. Cuizăuca, r-nul Rezina, în urma alegerilor locale generale din 20.10.2019, mandatul fiindu-i validat la data de 31.10.2019. Potrivit art. 3, alin. (1), lit. a) din Legea 133/2016, persoanele care dețin funcțiile de demnitate publică prevăzute în anexa la Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 *cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică* sunt

subiecți ai declarării începând cu data de 01.08.2016 (data intrării în vigoare a legii). De menționat că, funcția de primar se regăsește în anexa la Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică. Prin urmare, subiectul supus controlului are obligația de a respecta prevederile legale privind regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, incompatibilități, restricții și limitări.

Ținând cont de obiectul controlului inițiat, inspectorul de integritate urmărește identificarea faptului dacă au fost sau nu admise încălcări de către subiectul supus controlului în ceea ce ține de existența unui conflict de interese real, nedeclararea și/sau nesoluționarea acestuia, precum și admiterea conflictului de interese consumat.

În acest sens, de reținut noțiunea legală a conflictului de interese real, prevăzută la art. 12, alin. (3) din Legea 133/2016: *"conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică"*.

Situația în care subiectul supus controlului, în exercitarea mandatului de primar, ar fi încheiat contracte de prestări servicii sau alt tip de contracte cu GȚ "██████████" (întreprindere ce aparține fiicei sale, dnei ██████████) generează o bănuială rezonabilă privind existența unui conflict de interese real.

Potrivit informațiilor din Registrul de Stat al Populației, dna ██████████ este fiica subiectului supus controlului, prin urmare este persoana apropiată acestuia, în sensul art. 2 din Legea 133/2016.

În conformitate cu art. 14, alin. (1) din Legea nr. 1353 din 03.11.2000 *privind gospodăriile țărănești (de fermier)*, "Registrul gospodăriilor țărănești (de fermier) este ținut de primărie...". Ținând cont de norma sus-citată, inspectorul de integritate a solicitat informația privind GȚ "██████████" din Registrul de evidență a gospodăriilor țărănești, ținut de Primăria s. Cuizăuca, r-nul Rezina.

Urmare solicitării adresate, Primăria Cuizăuca a confirmat faptul că, GȚ "██████████" este înregistrată la data de 23.10.2014 cu sediul în satul Cuizăuca, r-nul Rezina, fondatorul și conducătorul fiind dna ██████████.

Totodată, inspectorul de integritate a solicitat de la Primăria Cuizăuca toate contractele încheiate între aceasta și GȚ "██████████". Prin răspunsul nr. 334 din 17.06.2022, înregistrat în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. 4857 din 05.07.2022, Primăria Cuizăuca a prezentat certificat prin care confirmă că, pe parcursul anilor 2014 – 2022, între primărie și GȚ "██████████" nu au fost încheiate careva contracte comerciale (arendă, prestări servicii, antrepriză, vânzare-cumpărare).

În aceste circumstanțe, inspectorul de integritate reține lipsa existenței unui conflict de interese real. Or, exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului de primar într-o localitate, nu poate fi influențată de desfășurarea activității unei gospodării țărănești, înregistrate în acea localitate și gestionată de o persoană apropiată primarului, atâta timp cât între primărie și gospodăria țărănească în cauză nu există careva relații contractuale.

În conformitate cu prevederile art. 38, alin. (1), lit. a) din Legea 132/2016, *în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese..., inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau*

a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese. Alineatul 2 al aceluiași articol statuează: "În cazul în care nu constată una dintre situațiile prevăzute la alin. (1), inspectorul de integritate emite un act privind lipsa încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor".

Reieșind din cele expuse, în temeiul art. 7 alin. (2) lit. a), art. 19 lit. g), art. 35 alin. (2), 36 alin. (1), art. 37 alin. (4), art. 38 alin. (2) din Legea 132/2016, inspectorul de integritate

DISPUNE:

1. A constata lipsa încălcării regimului juridic al conflictelor de interese de către dl. *Ion Țurcan, Primar al s. Cuizăuca, raionul Rezina,*

2. A aduce la cunoștință în formă scrisă dlui Ion Țurcan prezentul act de constatare în termen de 5 (cinci) zile de la emiterea acestuia.

3. Prezentul Act poate fi contestat în termen de 30 zile de la emitere la Curtea de Apel Chișinău.

Inspector de integritate

Arina ȚIGANAȘ